

YLIHÄRMÄN SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Yritys- ja yhteisötunnus: 0184467-8
Postiosoite: Kauppatie 71, Kauhava
Käyntiosoite: Kauppatie 71, Kauhava
Kotipaikka: Kauhava

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016	1
Pankin liiketoiminta.....	3
Tulos.....	4
Tase.....	6
Vakavaraisuuden hallinta	9
Riskienhallinta	12
Hallinto ja henkilöstö	18
Yhteiskuntavastuu	21
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat.....	21
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017	21
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä.....	21
Tilinpäätös.....	24
Ylihärmän Säästöpankin tuloslaskelma	24
Ylihärmän Säästöpankin tase	25
Ylihärmän Säästöpankin rahoituslaskelma	27
Liitetiedot.....	28
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	48
Tilinpäätösmerkintä	48
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpito kirjoista ja tositelajeista	49

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016

Ylihärmän Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1900. Ylihärmän Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2016 oli pankin 116. toimintavuosi. Pankki toimii Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueella. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 10 100. Pankilla on yhteensä 6 konttoria, Kauhavalla, Isossakyrössä, Lapualla ja Seinäjoella. Pankki avasi vuoden 2016 aikana uuden konttorin Seinäjoelle ja lisäksi Lapuan konttori muutti uuteen osoitteeseen.

Vuosi 2016 oli edelleen matalan koron aikaa, euribor-korot laskivat vahvemmin miinukselle.

	euribor 3 kk	euribor 6 kk	euribor 12 kk
korko 1.1.	- 0,131	- 0,040	0,060
korko 31.12	- 0,319	- 0,221	- 0,082

Maltillisen ottolainaushinnoittelun ja hyvän antolainauskannan kasvun ansiosta korkokate saatiin pidettyä edellisvuoden tasolla.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Ylihärmän Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös ”Ryhmä”) on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkien yhteenliittymän toiminta käynnistettiin 31.12.2014. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkien perustama Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankin myöntämän kiinnitysluottopankin toimiluvan maaliskuussa 2016 ja pankin toiminta käynnistettiin välittömästi. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj vastaa Säästöpankkiryhmässä vakuudellisesta jälleenrahoituksesta tukkumarkkinoilla. Sp-Kiinnitysluottopankki laski marraskuussa 2016 liikkeeseen 500 miljoonan euron asunto-lainavakuudellisen katetun joukkolainan (Covered Bond, CB). Lainalla on Standard & Poor´sin antama luottoluokitus AAA. Sp-Kiinnitysluottopankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja on Säästöpankkiliitto osk:in jäsenluottolaitos maaliskuusta 2016 alkaen. Sen välittäjäpankkeina voi toimia ainoastaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talous

Vuoden 2016 aikana nähtiin useita poliittisesti merkittäviä muutoksia. Iso-Britannian irtautuminen kansanäänestyksellä EU-jäsenyydestä oli jatkumoa unionin toistuville poliittisille kriiseille. Yhdysvaltojen presidentinvaalit olivat toinen merkittävä muutos, jonka vaikutukset maailmankauppaan ja geopolitiikkaan tullaan näkemään lähivuosina. Suurista muutoksista huolimatta sijoitusmarkkinoilla säilyi usko talouden elpymiseen vahvana, ja vuoden toisella puoliskolla globaalin talouden elpyminen jatkui odotuksiin nähden hyvin.

Euroopassa kasvunäkymät olivat hajanaiset ja erot valtioiden välillä merkittäviä. Rakenneuudistusten hidas eteneminen ja pankkisektorin vaikeudet vaikuttivat osaltaan talouden elpymisvauhtiin. Erityisesti epävarmuus Iso-Britannian äänestystuloksen vaikutuksista hidasti investointien kasvua, mutta työllisyystilanteen parantuminen ja palvelusektorin positiivinen kehitys pitivät luvut positiivisina. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden tilanne on parantunut jo usean vuoden ajan ja tämä kehitys jatkui myös vuoden 2016 aikana. Teollisten investointien alhainen kasvu painoi osaltaan kasvulukemia, mutta loppuvuodesta nähty öljyn hinnannousu loi uskoa positiiviseen kehitykseen myös investointien osalta.

Merkittävä tekijä globaalin talouden näkökulmasta oli Kiinan tilanteen parantuminen elvytystoimenpiteiden seurauksena. Kiinan kansantalouden suuri velkataakka ja talouskasvun hidastuminen ovat puolestaan merkittäviä riskitekijöitä lähivuosina. Kehittyvien markkinoiden kasvunäkymiin liittyy edelleen merkittäviä riskejä, mutta raaka-ainehintojen elpyminen ja länsimaissa koettu talouskasvu ovat vakauttavia tekijöitä. Globaalitalouskasvu tulee elpymään lähelle 3 prosentin tasoa ensi vuoden aikana, ja merkittävin positiivinen vaikutus tulee olemaan Yhdysvaltojen talouden kehityksellä.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2016 käynnistyi heikosti, mutta sijoitustuotot elpyivät merkittävästi loppuvuotta kohden. Poikkeuksena olivat valtionlainsijoitukset. Korkomarkkinoiden näkökulmasta merkittävin muutos oli keskuspankkien rahapoliittisen elvytyksen asteittainen pienentyminen. Tämä johti etenkin vuoden viimeisellä neljänneksellä pitkien korkojen nousuun ja korkokäyrän jyrkentymiseen. Tällä on osaltaan positiivinen vaikutus pankkisektorin tuloskehitykseen. Ohjauksorkojen nousu tulee tapahtumaan pitkällä aikavälillä ja elvytysohjelmien alasajot tulevat kestämaan vuosia. Näkymät yritysten tuloskasvun parantumisesta tuki osakemarkkinoita, ja sijoittajien luottamus säilyi vahvana korkojen noususta huolimatta. Osakemarkkinoiden positiivinen kehitys heijastui myös yritysainamarkkinoilla, joiden tuotot nousivat vuoden loppua kohden. Yhdysvaltojen talouden elpyminen johti dollarin vahvistumiseen loppuvuodesta ja tällä oli negatiivinen vaikutus kehittyvien markkinoiden sijoituksiin.

Vuosi 2017 tulee olemaan Euroopassa poliittisten riskien värittävä. Samanaikaisesti Yhdysvalloissa uusi presidentti käynnistää vaaliohjelmassa esitetyt muutokset. Nämä tekijät tulevat aiheuttamaan epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla, mutta talouden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ensi vuonna. Tällä on sijoitusmarkkinoita vakauttava vaikutus.

Suomen talous

Suomen talouskasvu on kehittynyt muuta Eurooppaa heikommin. Vientivetoinen talous on kärsinyt globaalitalouden hitaasta kasvusta sekä investointien puutteesta. Vuoden 2016 aikana käynnistynyt elpyminen on antanut kuitenkin uskoa paremmasta. Työttömyys on laskenut ja kotitalouksien luottamus on kohentunut merkittävästi. Yksityinen kulutus kasvaa ja alhainen korkotaso tukee kotitalouksien ostovoimaa. Teollisuuden näkymät ovat myös elpyneet, mutta teollisuustuotanto on edelleen alhaisella tasolla.

Ensi vuoden aikana työmarkkinoiden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ja myös teollisuuden näkymät tulevat parantumaan. Hallituksen ajamat rakenneuudistukset ovat edenneet odotettua hitaammin ja tämän seurauksena toimenpiteiden riittävyys on kyseenalaista. Hallituksen asettamia työllisyystavoitteita ei tulla saavuttamaan. Talouskasvun tukemiseksi olisi syytä tarkastella

lisätoimenpiteitä työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi sekä rakenneuudistusten eteenpäin viemiseksi.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vuosi 2016 sisälsi jo optimistisuutta talouden elpymisestä. Vuosi oli huomattavasti tasaisempi kuin kaksi edeltävää vuotta ja myös vuoden sisällä tapahtuva vaihtelutrendi oli normaalimpi. Kokonaisuutena käytettyjen asuntojen markkinat päättyvät noin 3 % nousuun, mikä tarkoitti Suomessa yhteensä noin 58 000 käytetyn asunnon ja kiinteistön kauppaa vuonna 2016. Uusien asuntojen kauppa vilkastui selkeästi ollen jopa noin 28 % vilkkaampaa kuin vuonna 2015.

Asuntojen hinnoissa tapahtui lievää nousua, mikäli asuntomarkkinoita tarkastellaan laajana kokonaisuutena. Kuitenkin markkinoiden eriytyminen jatkui voimakkaana. Tämä tarkoittaa sitä, että asuntojen hinnoissa oli edelleen laskua taantuvilla ja muuttotappiollisilla alueilla. Voittajina olivat edelleen suuret kasvukeskukset sekä kehittyvien kaupunkien ydinalueet. Myyntiajat säilyivät edellisvuoden tasolla, keskiarvo oli noin 70 vuorokautta.

Edullinen lainaraha ja sen saatavuuden parantuminen sekä kuluttajien luottamuksen elpyminen olivat edelleen merkittävimmät ajurit asuntokaupalle. Lisäksi rakennustoiminnassa tuli selkeä muutos parempaan suuntaan.

Pankin liiketoiminta

Ylihärmän Säästöpankin liiketoiminnan kasvu oli ripeämpää kuin budjetointia tehdessä arvioitiin, tuloksen tekeminen oli kuitenkin haasteellista hyvin alhaisista koroista johtuen. Lisäksi tuloksen tekemistä vaikeuttivat pankin poikkeuksellisen mittavat investoinnit. Seinäjoelta hankittiin tilat uudelle konttorille, jotka remontoitiin pankille sopiviksi ja lisäksi Lapuan konttori muutti uusiin tiloihin, jotka jouduttiin myös remontoimaan. Pankin budjetointia ripeämpi otto- ja antolainauskasvu johtui Seinäjoen konttorin onnistuneesta käyntiinlähdestä. Ylihärmän Säästöpankin asiakaskuntaa saatiin lisättyä enemmän kuin edellisinä vuosina.

Ylihärmän Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n sekä Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2016 lopussa oli 4 113 tuhatta euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 17 074 tuhatta euroa.

Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Valikoima sisältää mm. säästö- ja eläkevakuutukset, lainaturvan, kapitalisaatiosopimuksen ja varainhoitovakuutuksen.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearing palveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhan-

kinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun. Ylihärmän Säästöpankin Seinäjoen konttorin tiloissa toimii myös Sp-Koti Oy:n kiinteistövälitys neljän ihmisen voimin. Kiinteistövälitystoiminta on vilkastunut vuoden loppua kohden.

Säästöpankit tarjoavat vakuutuksia verkkokaupassa, josta saa tavallisimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus Oy.

Ylihärmän Säästöpankin riskienhallinnasta ja compliance-tominnoista vastasi alkuvuodesta Säästöpankkiliitto osk:n riskienvalvonta, 2.5.2016 alkaen näistä toiminnoista vastaaminen on järjestetty pankin sisällä. Pankin organisaatioon tuli hiukan muutoksia kun Seinäjoen konttori aloitti toimintansa 11.7.2016 ja konttorin palvelupäällikkönä aloitti Päivikki Kangas. Seinäjoen konttorin ja uudistetun Lapuan konttorin avulla pyritään hakemaan pankille parempaa kasvua.

Tulos

Ylihärmän Säästöpankin liikevoitto oli 395 tuhatta euroa (718 tuhatta euroa vuonna 2015). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 323 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,3 prosenttia (0,5). Liiketuloksen heikkeneminen johtui maltillisesta hinnoittelusta, korkotason laskusta, nettopalkkiotuottojen laskusta, henkilöstökulujen noususta ja Seinäjoen konttorin toimitilojen hankkimisesta ja remontoinnista sekä Lapuan konttorin remontoinnista. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 85,3 prosenttia (74,7).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2016	01-12/2015	Muutos-% *)	01-12/2014	Muutos-% **)
Korkokate	2 205	2 184	1,0	1 958	11,6
Nettopalkkiotuotot	863	954	-9,5	918	3,9
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	347	562		610	-7,9
Muut tuotot	283	304	-6,9	281	7,9
Tuotot yhteensä	3 698	4 004	-7,7	3 767	6,3
Henkilöstökulut	-1 436	-1 324	8,4	-1 211	9,4
Muut hallintokulut	-1 117	-1 087	2,8	-1 008	7,7
Muut kulut	-601	-581	3,5	-600	-3,2
Kulut yhteensä	-3 153	-2 991	5,4	-2 819	6,1
Kulu-tuotto -suhde	85,27	74,70		74,83	
Arvon alentumistappiot luotoista	-149	-295	-49,3	-97	...
Liikevoitto	395	718	-45,0	851	-15,6
Tilikauden voitto	317	417	-24,1	617	-32,4
*) Muutos 2016-2015					
**) Muutos 2015-2014					

Pankin korkokatteeksi muodostui 2 205 tuhatta euroa (2 184). Korkokate kasvoi 21 tuhannella eurolla edelliseen tilikauteen verrattuna.

Korkotuottojen määrä oli 3 218 tuhatta euroa (3 199), jossa kasvua edellisvuodesta oli 19 tuhatta euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 1 013 tuhatta euroa (1 015). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 2 tuhatta euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 863 tuhatta euroa (954). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 1 117 tuhatta euroa (1 125) ja palkkiokulujen 253 tuhatta euroa (171). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 288 tuhatta euroa (292), josta välitetyistä kiinnitysluotto-pankin luotoista saadut palkkiot olivat 4 tuhatta euroa (-1) ja muista välitetyistä tuotteista 283 tuhatta euroa (293). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 315 tuhatta euroa (286), palkkiot maksuliikenteestä 389 tuhatta euroa (404), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 58 tuhatta euroa (60) ja palkkiot takauksista 17 tuhatta euroa (17). Palkkiotuottojen alenemiseen vaikuttivat maksuliikennepalkkioiden lasku ja omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä saatujen palkkioiden lasku. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 48,0 prosenttia.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 347 tuhatta euroa (562). Tästä myyntivoitot- ja tappiot olivat 356 tuhatta euroa (562). Erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita -9 tuhatta euroa (0).

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 283 tuhatta euroa (304). Saadut osingot olivat 28 tuhatta euroa (15), jossa kasvua edellisvuoteen oli 14 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 7 tuhatta euroa (-3). Ero, 10 tuhatta euroa, johtui siitä kun Seinäjoen konttorin tiloissa on ollut vuokralla Sp-Koti Oy heinäkuusta lähtien. Liiketoiminnan muut tuotot vähenivät 15,3 prosentilla 247 tuhanteen euroon (292). Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 150 tuhatta euroa kertaluonteisia eria liittyen Visa Europen myyntiin Visa Inc. -yhtiölle. Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Tarvittavat viranomaisluvut saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 1 436 tuhatta euroa (1 324), mikä oli 8,4 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui henkilökunnan lisäyksestä ja eläkekulujen kasvusta.

Muut hallintokulut kasvoivat 2,8 prosenttia, 1 117 tuhanteen euroon (1 087). Kulujen nousu johtui markkinointikulujen noususta ja Seinäjoen konttorin käynnistämiseen liittyvistä kuluista. Muut kulut, 601 tuhatta euroa (581), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 80 tuhatta euroa (85). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 4,9 prosenttia, 520 tuhanteen euroon (496). Kulujen kasvaminen johtui lähinnä Lapuan konttorin muutosta ja siihen liittyen kahden tilan päällekkäisestä vuokrauksesta sekä Seinäjoen konttorin vastikkeista.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 149 tuhatta euroa (295), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 145 tuhatta euroa. Arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli 242 tuhatta euroa (299). Arvonalentumisten peruutuksia kirjattiin 73 tuhatta euroa (0) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista saatiin 20 tuhatta euroa (4).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2016 aikana 13,9 prosenttia ja oli vuoden lopussa 162 686 tuhatta euroa (142 815). Taseessa olevien luottojen määrä oli 122 039 tuhatta euroa. Luottojen keski-korko oli 2,6 prosenttia. Talletusten määrä oli 125 764 tuhatta euroa ja niiden keski-korko 0,5 prosenttia.

Ylihärmän Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen ver-rattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2016	31.12.2015	Muutos-% **)	31.12.2014	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 039	110 537	10,4	107 266	3,0
Luotot	122 039	110 537	10,4	107 266	3,0
Sijoitukset	39 071	31 189	25,3	26 747	16,6
Saamiset luottolaitoksilta	20 873	13 777	51,5	10 040	37,2
Osakkeet ja osuudet	16 699	16 328	2,3	15 585	4,8
Kiinteistöt	1 499	1 083	38,3	1 122	-3,4
Johdannaissopimukset	21	25	-16,5	18	35,8
Johdannaissopimukset vastaavaa	21	25	-16,5	18	35,8
Yleisön talletukset *)	125 764	108 823	15,6	112 322	-3,1
Velat luottolaitoksille	14 331	10 251	39,8	301	...
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 200	7 700	-19,5	6 700	14,9
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	6 200	7 700	-19,5	6 700	14,9
Oma pääoma	9 982	9 551	4,5	9 228	3,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	4 565	4 565	0,0	4 432	3,0
ROA %	0,2	0,4		0,5	
Omavaraisuusaste	8,4	9,2		9,5	
Vakavaraisuussuhde	18,52 %	21,83 %		18,37 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2016-2015					
***) Muutos 2015-2014					

Luotonanto

Ylihärmän Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 126 152 tuhatta euroa (111 376). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 122 039 tuhatta euroa (110 537) sekä pankin välittämät SP-Kiinnitysluotto pankin ja Aktia Hypoteekkipankin kiinnitys-luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 4 113 tuhatta euroa (840). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin tasee-seen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 68 tuhatta euroa (101).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 38 705 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 14 776 tuhatta euroa eli 13,3 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikutti uuden Seinäjoen konttorin onnistunut käyntiinlähtö.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Järjestämättömät saamiset olivat vuoden lopussa 886 tuhatta euroa (933) eli 47 tuhatta euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 54 tuhatta euroa (10). Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 0,7 prosenttia (0,8) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Lisäksi lainanhoitajoustolliset saamiset olivat 812 tuhatta euroa (673). Lainanhoitajoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 1 240 tuhatta euroa (1 421) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 7 613 tuhatta euroa (4 266) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 20 873 tuhatta euroa (13 777). Määrä oli 7 096 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Pankki luopui Aktia Hypoteekkipankin osakkeista vuoden 2016 aikana, kirjaten 25 tuhatta euroa tappiota.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 16 699 tuhatta euroa (16 328). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 2 823 tuhatta euroa (2 929) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 13 876 tuhatta euroa (13 400). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 1 499 tuhatta euroa (1 083). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 1 499 tuhatta euroa (1 083).

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 292 tuhannella eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparranusmenoja. Vuoden 2016 aikana pankki osti kiinteistöyhteisöjen osakkeita 267 tuhannella eurolla.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia suojatakseen osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, taseerässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 21 tuhatta euroa (25), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 21 tuhatta euroa (25).

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 125 764 tuhatta euroa (108 823). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 16 940 tuhatta euroa eli 15,6 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 11 869 tuhatta euroa eli 15,6 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 87 797 tuhatta euroa (75 928). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 5 071 tuhatta euroa eli 15,4 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 37 966 tuhatta euroa (32 896).

Muutokseen vaikutti osaltaan Seinäjoen konttorin avaus ja Seinäjoen talousalueelta saadut uudet asiakkuudet.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, debenttureista, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 14 331 tuhatta euroa (10 251). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset.

Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen debentuurilainojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 6 200 tuhatta euroa (7 700).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 9 982 tuhatta euroa (9 551). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 431 tuhatta euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 76 tuhatta euroa (-43). Määrä koostui myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta 76 tuhatta euroa (-43).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 4 565 tuhatta euroa (4 565), josta luottotappiovaraus oli 4 565 tuhatta euroa (4 565). Vuonna 2016 ei kirjattu luottotappiovarauksen muutosta. Luottotappiovarauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,4 prosenttia saamisista. Varauksesta 843 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon.

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna eräänntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 14 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomainen, Rahoitusvakausvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakausviraston vuodelle 2016 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2016.

Sijoittajien turva

Ylihärmän Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäseninä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Ylihärmän Säästöpankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoitaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimalla vain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Omat varat ja vakavaraisuus

Ylihärmän Säästöpankin vakavaraisuus on vahvalla tasolla ja täyttää sekä 8 %:n vähimmäistason että lisäpääomavaatimukset. Vuoden 2015 alussa otettiin käyttöön sekä kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % että muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0 - 2,5 %:n tasolle. Vuonna 2016 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta ei asetettu.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Säästöpankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Ylihärmän Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuositteittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Ylihärmän Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 16 064 tuhatta euroa (17 138), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 6 940 tuhatta euroa (6 081). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 13 054 tuhatta euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 13 054 tuhatta euroa (12 946). Toissijaiset omat varat olivat 3 010 tuhatta euroa (4 192).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen. Yhteenliittymälain 21 ja 21 a §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia ei sovelleta Säästöpankkiin.

Ylihärmän Säästöpankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla, vaikka pankin vakavaraisuussuhde laski 3,31 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 18,52 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 15,05 % (16,49 %).

Vakavaraisuuslaskennan pääerät, tuhatta euroa

	2016	2015
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	13 634	13 203
Vähennykset ydinpääomasta	-580	-257
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	13 054	12 946
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1) yhteensä		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1) yhteensä	13 054	12 946
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	3 010	4 192
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	3 010	4 192
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	16 064	17 138
Riskipainotetut erät		
Luotto- ja vastapuoliriski	80 485	72 653
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	42	57
Markkinariski		
Valuuttariski		
Operatiivinen riski	6 221	5 804
Riskipainotetut erät yhteensä	86 749	78 514
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5%)	2 169	1 963
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	15,05 %	16,49 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	15,05 %	16,49 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,52 %	21,83 %

Ylihärmän Säästöpankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen lisäksi debentuurien erääntyminen ja konttorien remontoinnit ja Seinäjoen konttorin kasvu.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 7,93 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

	2016	2015
Ensisijainen pääoma	13 054	12 946
Vastuiden kokonaismäärä	164 591	148 208
Vähimmäisomavaraisuusaste	7,93 %	8,73 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014), joka luo Säästöpankkien yhteenliittymälle kriisinratkaisusuunnitelman alkuvuodesta 2017. Osana kriisinratkaisusuunnitelmaa tullaan asettamaan yhteenliittymätasolla vaatimus omien varojen ja vähennyskelpoisten velkojen määrästä (MREL-vaade) ja se astuu voimaan 31.12.2017. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin, mutta jäsenluottolaitoskohtaista vaatimusta tullaan arvioimaan uudelleen vuonna 2018. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 –tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seurantaa. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioiden pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajo-

jen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 61,1 % (61,1 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 18,4 % (19,0 %) ja muiden 20,5 % (19,9 %). Valtaosa, 59,6 % (59,4 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovuokrausta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Olemassa olevat luotot luokitellaan luottoluokitus-mallilla, joka huomioi asiakkaan maksukäyttäytymisen muutokset.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johtoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastoista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla oli 8 kappaletta sellaisia asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulotasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määrittellä myös tarvittavan jälleenrahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminta-

minnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Ylihärmän Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleerahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleerahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 9 000 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleerahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki sijoittaa varainhankinnastaan enintään 95 prosenttia luotonantoon ja pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitokseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 12,6 % (11,4 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2016 aikana pankin rahoitusasema pysyi ennallaan.

Markkinariski

Markkinariskejä syntyy pankin rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleerahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski. Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti. Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojatarkoitukseen.

Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osakkeiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksen arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään -9 tuhatta euroa (0). Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyy käyvän arvon rahastoon myytävissä olevien rahoitusvarojen arvomuutoksesta 76 tuhatta euroa (-43). Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli 67 tuhatta euroa (-43) Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankilla ei ole sijoituskokonaisuuksia, joissa sijoitusten ja saamisten määrä ylittäisi luottolainasettaman ylärajan 25 prosenttia pankin omista varoista.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloriskin kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Pankin kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määritellyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoisten erien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennakkoisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankilla on mahdollisuus, hallituksen niin erikseen päättäessä, tehdä ja käyttää korkojohdannaisia suojaamistarkoituksessa. Pankki käyttää johdannais sopimuksia ainoastaan suojaamaan osaketalletusten lisätuottoon liittyvää osakekurssiriskiä.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Korkoriskin mittaamisessa käytetään gap-analyysia. Herkkyysanalyysi mittaa yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutusta vuotuisen korkokatteeseen. Näin laskettu pankin korkoriski oli 31.12.2016 -3/+8 prosenttia vuoden 2016 korkokatteesta. Pankin korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2016 -3 / +8 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti -3 / +22 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamisaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Ylihärmän Säästöpankilla on mahdollisuus, hallituksen niin erikseen päättäessä, tehdä ja käyttää korkojohdannaisia suojaamistarkoituksessa. Pankki käyttää johdannaissopimuksia ainoastaan suojaamaan osaketalletusten lisätuottoon liittyvää osakekurssiriskiä.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistö-sijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.7 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 1 630 tuhatta euroa (1 099). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 51 (63) tuhatta euroa, mikä on 0,03 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottoman linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tun-

nistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomais määräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat oli kutsuttu 3.11.2016 pidettävään säästöpankkikokoukseen, mutta kokouksessa ei ollut osanottajia, joten äänivaltaisten tallettajien edustajia isäntien syyskokoukseen ei tullut valituksi.

Ylihärmän Säästöpankin isäntiin kuuluu 48 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut tuotantopäällikkö Timo Mäkinen ja varapuheenjohtajana maanviljelijä/yrittäjä Timo Ikola. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2015 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 417 339,30 euroa päätettiin siirtää 412 339,30 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja jakaa 5 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olleen isännän Tanja Ojalan sijaan valittiin Rita Rintasalo ja keväällä menehtyneen Janne Viitalan sijaan valittiin Jukka Luoma. Muut erovuoroiset isännät päätettiin valita uudelleen. Sääntöjen mukaisen eroamisiän saavuttivat Martti Alaviitala ja Markku Korpi. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin Markku Kurunsääri ja Riitta Isokangas. Pankin hallitukseen valitun Heikki Markon sijaan päätettiin valita Sini Vie-

rola. Isäntien puheenjohtajana jatkaa tuotantopäällikkö Timo Mäkinen ja varapuheenjohtajana maanviljelijä/yrittäjä Timo Ikola. Pankin hallituksen erovuoroiset jäsenet Jorma Lammi ja Anne Kujanpää päätettiin valita uudelleen ja sääntöjen mukaisen eroamisiän saavuttaneen jäsenen Erkki Kuusikon sijaan valittiin Heikki Markko. Ylihärmän Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT-yhteisö Ernst & Young Oy (EY) vastuunalaisena tilintarkastajana KHT Tatu Huhtala, sekä varatilintarkastajaksi KHT Marja Huhtala.

Ylihärmän Säästöpankin hallitukseen kuuluu 7 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Jorma Lammi ja varapuheenjohtajana Erkki Kuusikko sekä toimitusjohtajana Jarmo Rinta. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut aluejohtaja Aarno Heinonen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 25 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Lammi Jorma	maanviljelijä / yrittäjä	2001
Kuusikko Erkki	kunnallisneuvos	2000
Ekola Juhani	suunnittelupäällikkö	2012
Hakala Panu	huoltopäällikkö	2012
Kallio Päivi	tilitoimistoyrittäjä	2015
Kankaanpää Esa	tuntiopettaja/yrittäjä	2012
Kujanpää Anne	osastosihteeri	2014

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 26 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 26 (24) ja osa-aikaisia 0 (1) henkilöä. Henkilömäärä kasvoi vuoden aikana yhdellä henkilöllä. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 45 vuotta. Pankki kouluttaa jatkuvasti henkilökuntaansa ajankohdais- ja erityisosaamisen kehittämiskoulutuksilla sekä ryhmän järjestämällä Lync-tietoiskuilla. Henkilöstöä rohkaistaan osallistumaan RAVA-, APV1-, JET- ja MBA-koulutuksiin. Henkilökunnan koulutukseen käytetyt varat olivat n. 47 000 euroa.

Pankin tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö Ernst & Young Oy (EY) vastuunalaisena tilintarkastajanaan Tatu Huhtala, KHT ja varatilintarkastajana Marja Huhtala, KHT. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen. Sisäisenä tarkastajana on toiminut PricewaterhouseCoopers Oy (PwC). Tarkastajana sieltä on toiminut KHT Seija Komulainen.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. luku. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 %:ia palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen sekä isännistön jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtaja saa kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkion. Pankilla ei ole käytössä muuttuvan palkkion järjestelmiä.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 62 – 64 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit yhdessä omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Ylihärmän Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Ylihärmän Säästöpankkille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Ylihärmän Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2016 yhteisöjen tuloveroa 78 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 12,5 tuhannella eurolla vuoden 2016 aikana.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2017 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan pysyvän vuoden 2016 tasolla, jos korkotasossa ei tapahdu muutoksia. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Ylihärmän Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 9 062 053,35 euroa, josta tilikauden voitto on 316 822,48 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- siirretään vapaan oman pääoman rahastoon	311 822,48 euroa
- käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin	5 000,00 euroa
Yhteensä	<hr/> 316 822,48 euroa

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle edellä olevan mukaisesti 5 000 euron pääoman jakamista lahjoituksina yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} * 100$

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} * 100$

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} * 8 \%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} * 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} * 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} * 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} * 100$

Tilinpäätös

Ylihärmän Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
		eur	eur
Korkotuotot	(2.1)	3 217 803,60	3 199 072,15
Korkokulut	(2.1)	-1 012 520,10	-1 014 710,72
KORKOKATE		2 205 283,50	2 184 361,43
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.2)	28 156,38	14 649,65
Palkkiotuotot	(2.3)	1 116 638,62	1 125 146,12
Palkkiokulut	(2.3)	-253 344,51	-171 184,72
Mytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.4)	346 567,36	562 206,41
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.6)	7 451,80	-2 632,16
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.7)	247 142,60	291 802,66
Hallintokulut		-2 552 311,14	-2 410 484,37
Henkilöstökulut	(2.8)	-1 435 593,89	-1 323 948,63
Muut hallintokulut	(2.9)	-1 116 717,25	-1 086 535,74
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.10)	-80 402,54	-84 626,96
Liiketoiminnan muut kulut	(2.7)	-520 485,92	-496 172,07
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.11)	-149 413,35	-294 864,15
LIIKEVOITTO		395 282,80	718 201,84
Tilinpäätössiirrot		0,00	-132 719,88
Tuloverot		-78 460,32	-168 142,66
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		316 822,48	417 339,30
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		316 822,48	417 339,30

Ylihärmän Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
Käteiset varat		447 558,74	368 164,55
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	20 872 903,78	13 777 284,24
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.2)	122 039 083,32	110 536 627,86
Osakkeet ja osuudet	(1.4)	16 699 041,97	16 328 397,55
Johdannaissopimukset	(1.5)	20 856,03	24 988,04
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	574 741,42	251 837,54
Aineelliset hyödykkeet		1 325 777,87	1 037 568,85
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.7)	1 210 072,89	957 805,77
Muut aineelliset hyödykkeet		115 704,98	79 763,08
Muut varat	(1.8)	7 570,85	15 204,49
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	674 466,17	443 328,18
Laskennalliset verosaamiset	(1.16)	23 676,37	31 458,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ		162 685 676,52	142 814 859,47

VASTATTAVAA

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.10)	14 331 144,92	10 251 444,08
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.11)	125 811 140,62	108 903 006,96
Talletukset		125 744 617,69	108 802 279,37
Muut velat		66 522,93	100 727,59
Muut velat	(1.12)	1 108 552,37	1 169 463,73
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.14)	645 545,53	654 571,72
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.15)	6 200 000,00	7 700 000,00
Laskennalliset verovelat	(1.16)	42 675,33	20 681,24
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 148 139 058,77	<hr/> 128 699 167,73
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		4 564 846,75	4 564 846,75
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<hr/> 4 564 846,75	<hr/> 4 564 846,75
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	(1.20)	1 000,00	1 000,00
Muut sidotut rahastot		918 717,65	799 614,12
Vararahasto		842 721,85	842 721,85
Käyvän arvon rahasto		75 995,80	-43 107,73
Vapaat rahastot		8 745 230,87	8 332 891,57
Muut rahastot		8 745 230,87	8 332 891,57
Tilikauden voitto (tappio)		316 822,48	417 339,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<hr/> 9 981 771,00	<hr/> 9 550 844,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<hr/> <hr/> 162 685 676,52	<hr/> <hr/> 142 814 859,47

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

		31.12.2016	31.12.2015
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		1 240 268,46	1 421 004,74
Takaukset ja pantit		590 049,67	788 967,15
Muut		650 218,79	632 037,59
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		7 613 000,20	4 265 826,02
Muut		7 613 000,20	4 265 826,02

Ylihärmän Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2016 eur	1.1.-31.12.2015 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	316 822,48	417 339,30
Tilikauden oikaisut	143 372,45	413 440,39
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 571 194,30	-7 292 163,07
Saamiset luottolaitoksilta	3 380 544,99	-3 336 952,56
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-11 502 455,46	-3 271 119,32
Osakkeet ja osuudet	-327 771,06	-591 337,62
Muut varat	-121 512,77	-92 753,57
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	20 969 084,13	6 491 395,40
Velat luottolaitoksille	4 079 700,84	9 949 946,60
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 908 133,66	-3 580 006,13
Muut velat	-18 750,37	121 454,93
Maksetut tuloverot	-212 016,66	-289 482,46
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	12 646 068,10	-259 470,44
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	0,00	-264 595,20
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, vähennykset	106 006,06	0,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-691 515,44	-77 650,30
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	0,00	1,00
Investointien rahavirta yhteensä	-585 509,38	-342 244,50
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	2 500 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-1 500 000,00	-1 500 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-5 000,00	-5 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 505 000,00	995 000,00
Rahavarojen nettomuutos	10 555 558,72	393 285,06
Rahavarat tilikauden alussa	9 741 305,87	9 348 020,81
Rahavarat tilikauden lopussa	20 296 864,59	9 741 305,87
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	447 558,74	368 164,55
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	19 849 305,85	9 373 141,32
Yhteensä	20 296 864,59	9 741 305,87
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	3 156 961,97	3 174 262,47
Maksetut korot	1 024 627,26	1 104 147,88
Saadut osingot	28 156,38	14 649,65
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	0,00	132 719,88
Tuloslaskelman verot	78 460,32	168 142,66
Käyvän arvon muutokset	-102,75	5 275,23
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	80 402,54	84 626,96
Muut oikaisut	-15 387,66	22 675,66
Yhteensä	143 372,45	413 440,39

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ylihärmän Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Säästöpankkien ja keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankit ovat itsenäisiä, alueellisia ja paikallisia pankkeja. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytävissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Pankilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Pankilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuun. Johdannaisopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenuun.

Myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenua silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määritellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyar-

voa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai –menetelmää käyttäen.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki käyttää osakeoptioita suojataksaan osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 2.7.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisointihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvonalentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitu-

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Saamiset luottolaitoksilta

	2016	2015
Vaadittaessa maksettavat	19 849 305,85	9 373 141,32
Kotimaisilta luottolaitoksilta	19 849 305,85	9 373 141,32
Muut	1 023 597,93	4 404 142,92
Kotimaisilta luottolaitoksilta	1 023 597,93	4 404 142,92
Yhteensä	20 872 903,78	13 777 284,24

Erään Muut tilikaudella 2015 sisältyy pankin Aktia Hypoteekkipankki Oy:lle antama pitkäaikainen, vakuudeton seniorluotto liittyen välitettyjen kiinnitysluottojen jälleenerahoitukseen.

1.2 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2016	2015
Yritykset ja asuntoyhteisöt	19 223 873,42	16 095 141,95
Kotitaloudet	101 828 372,93	93 629 563,35
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	986 836,97	811 922,56
Yhteensä	122 039 083,32	110 536 627,86
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	27 000,00	27 000,00

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2016	2015
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	428 227,62	156 552,33
+ tilikauden aikana kirjatut saamis-kohtaiset arvonalentumistappiot	137 169,21	63 222,09
+ tilikauden aikana kirjatut ryhmä-kohtaiset arvonalentumistappiot	31 884,57	235 953,85
- tilikauden aikana peruutetut saamis-kohtaiset arvonalentumistappiot	-12 893,06	-4 311,79
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin kirjattu saamis-kohtainen arvonalentumistappio		-23 188,86
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	584 388,34	428 227,62

1.3 Järjestämättömien saamisten määrä

	2016	2015
Järjestämättömät saamiset	886 377,54	932 897,96

1.4 Osakkeet ja osuudet

	2016	2015
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	16 699 041,97	16 328 397,55
Julkisesti noteeratut	13 871 287,07	13 388 729,83
Muut	2 827 754,90	2 939 667,72
Osakkeet ja osuudet yhteensä	16 699 041,97	16 328 397,55
- joista luottolaitoksissa	1 998 371,19	1 965 081,25
- joista muissa yrityksissä	14 700 670,78	14 363 316,30

Rahoitusvarat IAS39

	2016	2015
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	0,00	0,00
Lainat ja muut saamiset	142 911 987,10	120 813 912,10
Myytavissä olevat rahoitusvarat	16 699 041,97	16 328 397,55
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	20 856,03	24 988,04
Yhteensä	159 631 885,10	137 167 297,69

1.5 Johdannaissopimukset**Johdannaissopimusten nimellisarvot**

	2016			
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	1 583 600,00	1 267 400,00		2 851 000,00
Käyvän arvon suojaus	1 583 600,00	1 267 400,00		2 851 000,00
Osakejohdannaiset	1 583 600,00	1 267 400,00		2 851 000,00

Johdannaissopimusten nimellisarvot

	2015			
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	1 384 600,00	1 583 600,00		2 968 200,00
Käyvän arvon suojaus	1 384 600,00	1 583 600,00		2 968 200,00
Osakejohdannaiset	1 384 600,00	1 583 600,00		2 968 200,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2016		2015	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	20 856,03		24 988,04	
Käyvän arvon suojaus	20 856,03		24 988,04	
Osakejohdannaiset	20 856,03		24 988,04	
Yhteensä	20 856,03		24 988,04	

1.6 Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Muut aineettomat hyödykkeet	574 741,42	251 837,54
Yhteensä	574 741,42	251 837,54

1.7 Aineelliset hyödykkeet

	2016
	Kirjanpitoarvo
Maa- ja vesialueet	
Omassa käytössä	63 390,52
Yhteensä	63 390,52
Rakennukset	
Omassa käytössä	243 222,96
Yhteensä	243 222,96
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	
Omassa käytössä	903 459,41
Yhteensä	903 459,41
Muut aineelliset hyödykkeet	115 704,98
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 325 777,87

	2015
	Kirjanpitoarvo
Maa- ja vesialueet	
Omassa käytössä	63 390,52
Yhteensä	63 390,52
Rakennukset	
Omassa käytössä	258 122,40
Yhteensä	258 122,40
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	
Omassa käytössä	636 292,85
Yhteensä	636 292,85
Muut aineelliset hyödykkeet	79 763,08
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 037 568,85

Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Hankintameno 1.1.	618 285,66	551 413,16
+ tilikauden lisäykset	374 309,21	66 872,50
Hankintameno 31.12.	992 594,87	618 285,66
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-366 448,12	-327 502,24
- tilikauden poistot	-51 405,33	-38 945,88
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-417 853,45	-366 448,12
Kirjanpitoarvo 31.12.	574 741,42	251 837,54
Kirjanpitoarvo 1.1.	251 837,54	223 910,92

Aineelliset hyödykkeet

	2016		Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
Hankintameno 1.1.		926 938,13	658 731,84	1 585 669,97
+ tilikauden lisäykset		267 166,56	50 039,67	317 206,23
Hankintameno 31.12.		1 194 104,69	708 771,51	1 902 876,20
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.		-121 846,99	-578 968,76	-700 815,75
- tilikauden poistot		-14 899,44	-14 097,77	-28 997,21
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.		-136 746,43	-593 066,53	-729 812,96
Kertyneet arvonorotukset 1.1.		152 714,63	0,00	152 714,63
Kertyneet arvonorotukset 31.12.		152 714,63	0,00	152 714,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 210 072,89	115 704,98	1 325 777,87
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,00	957 805,77	79 763,08	1 037 568,85

Aineelliset hyödykkeet

	2015		Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	2 550,00	926 938,13	647 954,04	1 577 442,17
+ tilikauden lisäykset			10 777,80	10 777,80
- tilikauden vähennykset	-2 550,00			-2 550,00
Hankintameno 31.12.		926 938,13	658 731,84	1 585 669,97
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.		-106 947,55	-548 187,12	-655 134,67
- tilikauden poistot		-14 899,44	-30 781,64	-45 681,08
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.		-121 846,99	-578 968,76	-700 815,75
Kertyneet arvonorotukset 1.1.		152 714,63		152 714,63
Kertyneet arvonorotukset 31.12.		152 714,63		152 714,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	957 805,77	79 763,08	1 037 568,85
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 550,00	972 705,21	99 766,92	1 075 022,13

1.8 Muut varat

	2016	2015
Maksujenvälityssaamiset	1 561,86	1 394,98
Muut	6 008,99	13 809,51
Yhteensä	7 570,85	15 204,49

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2016	2015
Korot	377 511,54	316 669,91
Muut	296 954,63	126 658,27
Yhteensä	674 466,17	443 328,18

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**1.10 Velat luottolaitoksille**

	2016	2015
Luottolaitoksille	14 331 144,92	10 251 444,08
Vaadittaessa maksettavat	11 420,91	6 534,55
Muut	14 319 724,01	10 244 909,53
Yhteensä	14 331 144,92	10 251 444,08

1.11 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2016	2015
Talletukset	125 744 617,69	108 802 279,37
Vaadittaessa maksettavat	87 797 132,84	75 927 743,84
Muut	37 947 484,85	32 874 535,53
Muut velat	66 522,93	100 727,59
Muut	66 522,93	100 727,59
Yhteensä	125 811 140,62	108 903 006,96

1.12 Muut velat

	2016	2015
Maksujenvälitysvelat	1 060 685,91	1 126 581,66
Pakolliset varaukset		13 237,00
Muut	47 866,46	29 645,07
Yhteensä	1 108 552,37	1 169 463,73

1.13 Varaukset

	2016	2015
Pakolliset varaukset		13 237,00
Muut varaukset	4 564 846,75	4 564 846,75
Yhteensä	4 564 846,75	4 578 083,75

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Muut	13 237,00		-13 237,00	0,00
Yhteensä	13 237,00		-13 237,00	0,00

1.14 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2016	2015
Korot	331 200,96	341 496,00
Muut	314 344,57	313 075,72
Yhteensä	645 545,53	654 571,72

1.15 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

	2016			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Sp deb. I-2013 2,35 % .15.5.2018	1 200 000,00	1 200 000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 500 000,00	2 500 000,00	2,25	15.10.2020
Yhteensä	5 700 000,00	5 700 000,00		

Velan yksilöintitiedot Omiin varoihin luettu määrä

T2-kelpoiset debentuurit	3 009 857,61
Yhteensä	3 009 857,61

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

	2015			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Sp deb. I/2012 2,85 % 7.5.2017	1 000 000,00	1 000 000,00	2,85	7.5.2017
Sp deb. I-2013 2,35 % .15.5.2018	1 800 000,00	1 800 000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 500 000,00	2 500 000,00	2,25	15.10.2020
Yhteensä	7 300 000,00	7 300 000,00		

Velan yksilöintitiedot Omiin varoihin luettu määrä

Omiin varoihin kelpaavat debentuurit	280 000,00
T2-kelpoiset debentuurit	3 911 829,12
Yhteensä	4 191 829,12

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

2) Muut kuin yllämainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin luottolaitoksen muilla veloilla

	2016		
	Ikuiset lainat	Debentuurilainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä		500 000,00	500 000,00

	2015		
	Ikuiset lainat	Debentuurilainat	Velat yhteensä
Velkojen yhteenlaskettu määrä		400 000,00	400 000,00

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2016	2015
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	23 676,37	31 458,17
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	42 675,33	20 681,24

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuihin rahavirtaan suojaavien johdannaisten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista sekä laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta arvonalentumistappiona tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2016		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Saamiset luottolaitoksilta	19 849 305,85	1 023 597,93	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 805 037,52	13 984 849,15	43 865 461,93
Yhteensä	22 654 343,37	15 008 447,08	43 865 461,93

Rahoitusvarat

	2016		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta			20 872 903,78
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 039 466,82	30 344 267,90	122 039 083,32
Yhteensä	31 039 466,82	30 344 267,90	142 911 987,10

Rahoitusvarat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Saamiset luottolaitoksilta	9 373 141,32	4 404 142,92	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 399 855,76	13 574 586,83	39 588 475,96
Yhteensä	11 772 997,08	17 978 729,75	39 588 475,96

Rahoitusvarat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta			13 777 284,24
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	27 804 177,09	27 169 532,22	110 536 627,86
Yhteensä	27 804 177,09	27 169 532,22	124 313 912,10

Rahoitusvelat

	2016		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	11 420,91	9 000 000,00	5 319 724,01
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	94 580 917,27	26 990 268,66	4 173 431,76
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 100 000,00	5 100 000,00
Yhteensä	94 592 338,18	37 090 268,66	14 593 155,77

Rahoitusvelat

	2016		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille			14 331 144,92
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	66 522,93		125 811 140,62
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			6 200 000,00
Yhteensä	66 522,93		146 342 285,54

Rahoitusvelat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	6 534,55	6 000 000,00	4 244 909,53
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	81 143 318,55	24 093 286,49	3 565 674,33
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 500 000,00	6 200 000,00
Yhteensä	81 149 853,10	31 593 286,49	14 010 583,86

Rahoitusvelat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille			10 251 444,08
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	100 727,59		108 903 006,96
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			7 700 000,00
Yhteensä	100 727,59		126 854 451,04

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluilta

Varat	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Saamiset luottolaitoksilta	20 872 903,78		13 777 284,24	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 039 083,32		110 536 627,86	
Johdannaissopimukset	20 856,03		24 988,04	
Muu omaisuus	19 752 833,39		18 475 959,33	
Yhteensä	162 685 676,52		142 814 859,47	

Velat

	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	14 331 144,92		10 251 444,08	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	125 811 140,62		108 903 006,96	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 200 000,00		7 700 000,00	
Muut velat	1 151 227,70		1 190 144,97	
Siirtovelat ja saadut ennakot	645 545,53		654 571,72	
Yhteensä	148 139 058,77		128 699 167,73	

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määritelty käyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty -kirjanpitoarvoa.

Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Rahoitusvarat	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	447 558,74	447 558,74	368 164,55	368 164,55
Saamiset luottolaitoksilta	20 872 903,78	20 872 903,78	13 777 284,24	13 777 284,24
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	122 039 083,32	122 039 083,32	110 536 627,86	110 536 627,86
Osakkeet ja osuudet	16 699 041,97	16 699 041,97	16 328 397,55	16 328 397,55
Johdannaissopimukset	20 856,03	20 856,03	24 988,04	24 988,04
Yhteensä	160 079 443,84	160 079 443,84	141 035 462,24	141 035 462,24

Rahoitusvelat	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	14 331 144,92	14 331 144,92	10 251 444,08	10 251 444,08
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	125 811 140,62	125 811 140,62	108 903 006,96	108 903 006,96
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 200 000,00	6 200 000,00	7 700 000,00	7 700 000,00
Yhteensä	146 342 285,54	146 342 285,54	126 854 451,04	126 854 451,04

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2016		Taso 3	Yhteensä
	Taso 1	Taso 2		
	13 871 287,07		20 856,03	13 892 143,10
2015				
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	13 388 729,83		24 988,04	13 413 717,87

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2016		
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16 699 041,97	-8 967,93	94 994,76
Yhteensä	16 699 041,97	-8 967,93	94 994,76

	2015		
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16 328 397,55	0,04	-53 884,66
Yhteensä	16 328 397,55	0,04	-53 884,66

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2016			
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	-53 884,66	1 230 643,15	-1 081 763,73	94 994,76
Yhteensä	-53 884,66	1 230 643,15	-1 081 763,73	94 994,76
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-53 884,66	1 230 643,15	-1 081 763,73	94 994,76
Yhteensä	-53 884,66	1 230 643,15	-1 081 763,73	94 994,76

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2015			
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	58 574,47	1 359 081,88	-1 471 541,01	-53 884,66
Yhteensä	58 574,47	1 359 081,88	-1 471 541,01	-53 884,66
Myytävissä olevat rahoitusvarat	58 574,47	1 359 081,88	-1 471 541,01	-53 884,66
Yhteensä	58 574,47	1 359 081,88	-1 471 541,01	-53 884,66

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

Hankintameno on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.1. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti.

Jaksotettuun hankintameno on arvostettu saamistodistuksia kirjanpitoarvoltaan 27.000,00 euroa. Näille saamistodistuksille ei ole voitu määrittää käypää arvoa luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 95.379,93 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntitappiota 25.330,13 euroa.

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	1 000,00			1 000,00
Muut sidotut rahastot	799 614,12	1 230 643,15	-1 111 539,62	918 717,65
Vararahasto	842 721,85			842 721,85
Käyvän arvon rahasto	-43 107,73	1 230 643,15	-1 111 539,62	75 995,80
Käypään arvoon arvostamisesta	-43 107,73	1 230 643,15	-1 111 539,62	75 995,80
Vapaat rahastot	8 332 891,57	412 339,30		8 745 230,87
Muut rahastot	8 332 891,57	412 339,30		8 745 230,87
Edellisten tilikausien voitto		417 339,30	-417 339,30	
Tilikauden voitto	417 339,30	316 822,48	-417 339,30	316 822,48
Oma pääoma yhteensä	9 550 844,99	2 377 144,23	-1 946 218,22	9 981 771,00
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-43 107,73	1 230 643,15	-1 111 539,62	75 995,80
josta laskennalliset verot	10 776,93		-29 775,89	-18 998,96
Käyvän arvon rahasto yhteensä	-43 107,73	1 230 643,15	-1 111 539,62	75 995,80

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2016	2015
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	94,18	16 687,88
Saamisista yleisöltä ja julkis-yhteisöiltä	3 206 709,53	3 173 755,82
Muut korkotuotot	10 999,89	8 628,45
Yhteensä	3 217 803,60	3 199 072,15
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	66 893,67	57 166,85
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-140 124,80	-47 390,39
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-707 123,98	-781 843,45
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-165 360,37	-185 427,95
Muut korkokulut	89,05	-48,93
Yhteensä	-1 012 520,10	-1 014 710,72

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2016	2015
Myytavissä olevista rahoitusvaroista saadut osinkotuotot	28 156,38	14 649,65
Yhteensä	28 156,38	14 649,65

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2016	2015
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	376 884,12	285 693,35
Ottolainauksesta	10 149,23	11 435,60
Maksuliikenteestä	327 304,52	404 243,32
OmaisuuDENhoidosta	78 941,45	97 892,81
Välitetystä toiminnasta	287 598,23	292 865,01
Takausten myöntämisestä	17 083,75	17 414,88
Muut palkkiotuotot	18 677,32	15 601,15
Yhteensä	1 116 638,62	1 125 146,12
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-7 829,12	-7 139,70
Muut	-245 515,39	-164 045,02
Yhteensä	-253 344,51	-171 184,72

2.4 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2016			Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	
Osakkeista ja osuuksista	9 916,33	-8 968,00	345 619,03	346 567,36
Yhteensä	9 916,33	-8 968,00	345 619,03	346 567,36

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2015			Yhteensä
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvon alentumiset	Siirrot käyvän arvon rahastosta	
Osakkeista ja osuuksista	89 238,92		472 967,49	562 206,41
Yhteensä	89 238,92		472 967,49	562 206,41

2.5 Suojauslaskennan nettotulos

	2016	2015
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	102,75	-5 275,23
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	-102,75	5 275,23
Yhteensä	0,00	0,00

2.6 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2016	2015
Vuokratuotot	8 000,00	
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)		-2 549,00
Muut kulut	-548,20	-83,16
Yhteensä	7 451,80	-2 632,16

2.7 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot	2016	2015
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	2 734,50	2 780,00
Muut tuotot	244 408,10	289 022,66
Yhteensä	247 142,60	291 802,66

Liiketoiminnan muut kulut	2016	2015
Vuokratkulut	-24 384,36	-12 861,36
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-150 450,24	-133 572,68
Vakuusrahastomaksut	-67 001,77	
Muut kulut	-278 649,55	-349 738,03
Yhteensä	-520 485,92	-496 172,07

Muut tuotot sisältävät 150 tuhatta euroa kertaluonteisia eräiä liittyen Visa Europen myyntiin Visa Inc. -yhtiölle. Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Tarvittavat viranomaisluvut saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

2.8 Henkilöstökulut

	2016	2015
Palkat ja palkkiot	-1 126 259,41	-1 050 952,32
Henkilösivukulut	-309 334,48	-272 996,31
Eläkekulut	-267 180,18	-235 638,83
Muut henkilösivukulut	-42 154,30	-37 357,48
Yhteensä	-1 435 593,89	-1 323 948,63

2.9 Muut hallintokulut

	2016	2015
Muut henkilöstökulut	-101 113,66	-79 483,05
Toimistokulut	-180 771,15	-162 946,83
Atk-kulut	-556 417,28	-641 369,49
Yhteyskulut	-72 567,66	-64 992,31
Edustus- ja markkinointikulut	-205 847,50	-137 744,06
Yhteensä	-1 116 717,25	-1 086 535,74

2.10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2016	2015
Suunnitelman mukaiset poistot	-80 402,54	-84 626,96
Aineelliset hyödykkeet	-28 997,21	-45 681,08
Aineettomat hyödykkeet	-51 405,33	-38 945,88
Yhteensä	-80 402,54	-84 626,96

2.11 Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	2016	2015
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-149 413,35	-294 864,15
Sopimuskohtaiset arvon alentumistappiot	-137 169,21	-63 222,09
Ryhmäkohtaiset arvon alentumistappiot	-105 328,33	-235 953,85
Arvon alentumisten peruutukset ja palautukset (-)	93 084,19	4 311,79
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-149 413,35	-294 864,15
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-149 413,35	-294 864,15
	2016	2015
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	66 893,67	57 166,85

2.12 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2016	2015
Pankkitoiminnan tuotot	3 951 240,26	4 175 534,11

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2016	2015
Yhden vuoden kuluessa	4 158,00	
Yli viiden vuoden kuluessa	9 000,00	9 000,00

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2016	2015
Muiden puolesta tehdyt		
Takaukset	590 049,67	788 967,15
Käyttämättömät luottojärjestelyt	7 613 000,20	4 265 826,02
Muut	650 218,79	632 037,59
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	8 853 268,66	5 686 830,76

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle omasta ja muiden välityssopimuksessa mukanaolevien säästöpankkien puolesta välitettyjen kiinnitysluottojen mahdollisten tappioiden korvaamisesta Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle.

Takausvastuun määrä on rajoitettu.

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2016	2015
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonnisäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	698 992,86	69 715,06

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2016	2015
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	21	20
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö		1
Määräaikainen henkilöstö	5	4
Yhteensä	26	25

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2016	2015
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	226 933,21	226 366,59
Yhteensä	226 933,21	226 366,59

4.3 Johdolle myönnettyt luotot ja takaukset

	2016		2015	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	453 765,02	8 500,00	403 279,49	8 500,00
Yhteensä	453 765,02	8 500,00	403 279,49	8 500,00
Lisäykset	229 610,00		5 000,00	
Vähennykset	179 124,47		105 269,21	

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Johto *)				
Sukulaisuus	33 100,95			
Määräysvalta	20 995,94			
Yhteensä	54 096,89			

Lähipiiriin kuulumisen peruste	2015 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Johto *)				
Sukulaisuus	37 126,59			
Määräysvalta	21 051,48			
Yhteensä	58 178,07			

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy	1,77	34 664 867,37	5 104 934,89
Nooa Säästöpankki	2,10	45 107 020,77	968 845,60
Sp-Rahastoyhtiö Oy	2,15	8 468 856,66	912 282,51
Säästöpankkien Holding Oy	1,64	1 507 788,10	11 812,05
Oy Samlink Ab	0,72	19 150 731,59	6 535 033,77
Sp-Koti Oy	2,11	-350 249,13	-239 292,16
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy	1,97	46 643 192,12	339 492,08
Sp-Kiinnitysluottopankki Oy	0,34	0,00	0,00
Yhteensä		155 192 207,48	13 633 108,74

* Tilikauden 2015 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä. Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2016	2015
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	9 292,60	10 589,60
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	4 769,00	496,00
Muut palvelut		980,60
Yhteensä	14 061,60	12 066,20

6.3 Pitkäaikaissäästäminen

	2016		2015	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	89 752,39	23	76 815,17	21
Talletukset yhteensä	27 833,84	23	24 786,18	21
PS-tilit	13 344,84	15	15 816,18	15
PS-talletukset	14 489,00	8	8 970,00	6
Asiakasvarat yhteensä	61 918,55		52 028,99	
Osakkeet	3 506,50		9 438,00	
Rahastot	58 412,05		42 590,99	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tai tulokseen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhavalla 3. päivänä helmikuuta 2017

Jorma Lammi

Ylihärjän Säästöpankin hallitus

Panu Hakala

Esa Kankaanpää

Heikki Markko

Juhani Ekola

Päivi Kallio

Anne Kujanpää

Jarmo Rinta
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhavalla 3. päivänä helmikuuta 2017

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Tatu Huhtala
KHT

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (eOffice)	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra	Paperitosite
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset
Notariaattitoimeksiannot

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
20	Ostolaskut
21	Toimitusjohtajan kulut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjako
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
88	Jaksotustositteet pysyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus